

Kokių papildomų reikalavimų atsiranda tampant biržine bendrove?

Vaidas Cibas

Lietuvos banko Finansų rinkos priežiūros
departamento direktorius

2024 m. spalio 16 d.

Turinys

- Reguluojama sritis – vertybinių popierių siūlymas
- Reikalavimai, taikomi vertybinių popierių siūlymui
- Reikalavimai, taikomi vertybinius popierius įtraukus į prekybos sąrašus

Reguliuojama sritis – vertybinių popierių siūlymas

Vertybinių popierių (VP) siūlymas

- **Vertybinių popierių siūlymas** apima tiek naujų VP išleidimą ir platinimą (pirminė apyvarta), tiek jau išleistų VP pardavimą (antrinė apyvarta).
- **Viešas VP siūlymas** – bet kokia forma ir priemonėmis asmenims teikiamas pranešimas, kuriuo pateikiama pakankamai informacijos apie siūlymo sąlygas ir siūlomus VP.
- **UAB VP viešu siūlymu nelaikoma,** kai vertybinių popierių siūlymui taikoma bent viena Reglamento dėl prospektų (ES) 2017/1129 išimtis ir UAB vertybiniai popieriai siūlomi tik tos UAB esamiems akcininkams, kreditoriams, darbuotojams, profesionaliesiems investuotojams arba informuotiesiems investuotojams.

Bendrovių VP viešas siūlymas

	AB	UAB
Viešas akcijų siūlymas	✓	✗
Viešas obligacijų siūlymas	✓	✓
Viešas konvertuojamų obligacijų siūlymas	✓	✗

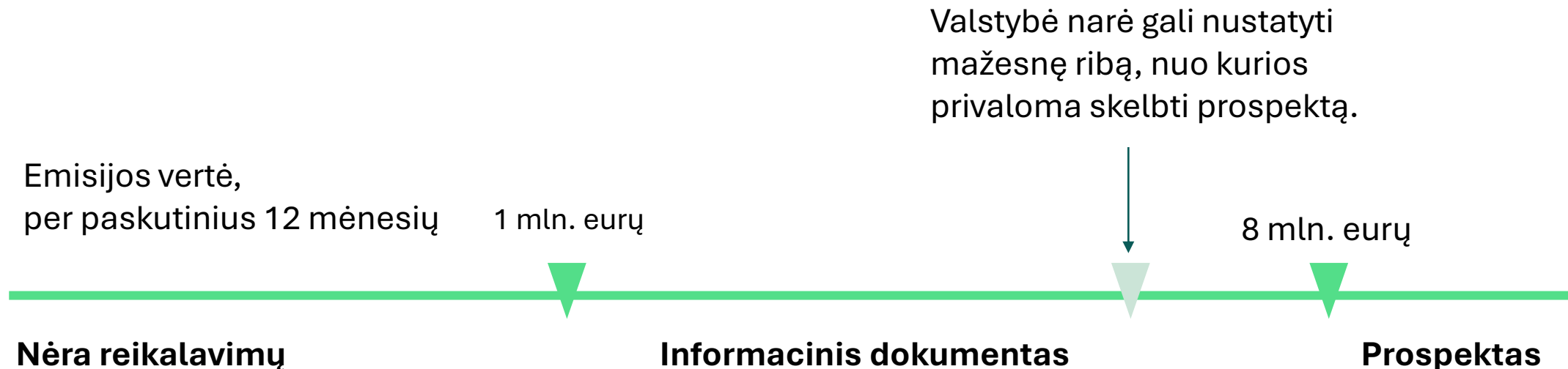
ES reikalavimai viešai siūlant ir įtraukus VP į prekybos sąrašus

	Pirminė rinka, IPO	Reguliuojama rinka	<i>First North</i>
Emisijos dokumentas	✓	✓	✓
Informacijos skaidrumas	✗	✓	✗*
Piktnaudžiavimo rinka prevencija	✗	✓	✓
Oficialusis siūlymas, akcijų išpirkimas	✗	✓	✗
Bendrovės valdysena	✗	✓	✗

* AB Nasdaq Vilnius *First North* nustatęs minimalius informacijos skaidrumo reikalavimus.

Reikalavimai, taikomi vertybinių popierių siūlymui

Siūlant vertybinius popierius viešai, taikoma emisijos dokumento skelbimo pareiga

Galima skelbti tik kompetentingos institucijos patvirtintą prospektą. Patvirtintas prospektas galioja visoje ES. Informacinio dokumento nereikia tvirtinti ar teikti Lietuvos bankui.

Europos Sąjungos ir nacionalinis reguliavimas

Prospekto reglamentas (ES) 2017/1129

- **Emisijos dokumentas – prospektas, informacinis dokumentas – tai dokumentas apie bendrovę ir jos išleidžiamus vertybinius popierius, skirtas investuotojams.** Reikalaujamos atskleisti informacijos kiekis gali skirtis priklausomai nuo bendrovės, vertybinių popierių ir kt. kriterijų.
- **Už emisijos dokumento parengimą, paskelbimą ir prospekte pateiktos informacijos teisingumą bei išsamumą atsakinga bendrovė.**
- Svarbiausias dėmesys – rizikų ir finansinės informacijos atskleidimui.
- Lietuvos banko patvirtintas prospektas galioja visoje ES. Informacinio dokumento nereikia tvirtinti ar teikti Lietuvos bankui.
- Kiekviena šalis nusistato emisijos ribą, nuo kurios reikia skelbti prospektą. Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje prospekto reikia emisijoms **nuo 8 mln. eurų.**
- Už prospekto patvirtinimą nustatyta valstybės rinkliava, kurios dydis priklauso nuo dokumento tipo (maksimali rinkliava – 1 990 eurų).

Europos Sąjungos ir nacionalinis reguliavimas (2)

Prospekto reglamentas (ES) 2017/1129

- Prospektas rengiamas pagal ES Prospekto reglamentą (2017/1129), deleguotuosius reglamentus.
- Informacinio dokumento turinio, taip pat rengimo ir skelbimo reikalavimai nustatyti Lietuvos banko valdybos patvirtintame Informacinio dokumento reikalavimų apraše.
- Prospektas gali būti rengiamas tiek paties emitento jėgomis, tiek pasitelkiant konsultantus, teisinius patarėjus, tarpininkus.
- Yra numatytos išimties, kai prospekto ar informacinio dokumento rengti nereikia, pvz.:
 - vertybiniai popieriai siūlomi tik profesionaliesiems investuotojams;
 - vertybiniai popieriai siūlomi iki 150 asmenų;
 - kt.
- Prospekto rengimo pareiga taikoma, kai vertybinius popierius siekiama įtraukti į prekybą reguliuojamoje rinkoje (AB Nasdaq Vilnius Oficialusis, Papildomasis ir Skolos VP sąrašai).
- Informacinio dokumento arba bendrovės aprašymo pareiga taikoma, kai vertybinius popierius siekiama įtraukti į prekybą alternatyviojoje AB Nasdaq Vilnius *First North* rinkoje.

Viešam siūlymui būtinos sąlygos

	Akcijų prospektas	Obligacijų prospektas	Akcijų ar obligacijų informacinis dokumentas
Finansinės ataskaitos	3 metų	2 metų	1 metų
Auditas	✓	✓	✗*
VP asmeninių sąskaitų tvarkytojas	✓	✓	✓
Obligacijų savininkų patikėtinis	✗	✓**	✓**

* Finansinės ataskaitos audituojamos, tik jei kiti įstatymai reikalauja audito.

** Kelios išimtys nurodytos AB ir UAB obligacijų savininkų interesų gynimo įstatymo 3 str.

**Reikalavimai, taikomi įtraukus
vertybinius popierius į
prekybos sąrašus**

Periodinis informacijos atskleidimas reguliuojamoje rinkoje

Tikslas – teisingai ir išsamiai parodyti emitento finansinę būklę

- Finansinė informacija rengiama pagal taikomus apskaitos standartus.
- Privaloma rengti ir skelbti tokią finansinę informaciją:
 - Metinę – ne vėliau kaip per 4 mėn. po finansinių metų pabaigos skelbiamas parengtas audituotų metinių finansinių ataskaitų rinkinys su auditoriaus išvada.
 - Pusmečio (pirmųjų 6 mėn.) – ne vėliau kaip per 3 mėn. po pusmečio finansinio laikotarpio pabaigos.
 - Tarpinė (3, 9 ir 12 mėn.) – neprivaloma rengti ir skelbti, bet jei rengiama, reikia skelbti.
- Kuo daugiau informacijos atskleidžiama viešai, tuo aukštesnis bendrovės skaidrumo standartas.
- Informaciją taip pat privaloma atskleisti gavus akcininko pranešimą apie:
 - jo turimų balsų teisių padidėjimą arba sumažėjimą (ribos peržengimą);
 - savų akcijų įsigijimą ar jų netekimą – 5 ir 10 proc. ribos peržengimą.

Bendrovių valdysenos reikalavimai

- Taikomi Akcinių bendrovių įstatyme nustatyti AB, UAB valdymo struktūros reikalavimai.
- Bendrovėms, kurių vertybiniai popieriai įtraukti į reguliuojamą rinką, taikomas AB Nasdaq Vilnius listinguojamų bendrovių valdysenos kodekso nuostatos, pagrįstos principu **„laikykis arba paaiškink“**.
- Informacija apie kodekso laikymąsi atskleidžiama kartu su metine informacija.
- Audito komitetai sudaromi vadovaujantis Lietuvos banko valdybos nutarimu patvirtintu Reikalavimų audito komitetams aprašu.

Piktnaudžiavimo rinka prevencija

- Esminiai įvykiai. Tinkamas, kokybiškas ir savalaikis viešai neatskleistos informacijos atskleidimas užtikrina skaidrią vertybinių popierių rinką.
- Viešai neatskleistos informacijos tinkamas valdymas. Ji turi likti konfidenciali iki viešo atskleidimo.
- Vadovų prekyba emitento vertybiniais popieriais – skaidri ir teisėta:
 - Asmenų, žinančių viešai neatskleistą informaciją, sąrašų sudarymas.
 - Šių asmenų informavimas apie jų pareigas, kylančias iš Piktnaudžiavimo rinka reglamento.
 - Pranešimų apie vadovų sandorius, viršijančius 5 000 eurų ribą, skelbimas.

Privalomas oficialus siūlymas ir išbraukimas iš prekybos

- Jeigu asmenys, veikiantys savarankiškai ar kartu su kitais sutartinai veikiančiais asmenimis, įgytų 1/3 emitento akcijų suteikiamų balsų, jiems būtų taikoma pareiga pateikti privalomą oficialų siūlymą.
- Jei oficialaus siūlymo metu ar per 3 mėnesius po jo akcininkas įgyja 95 proc. emitento akcijų ir balsų, tokį paketą įgijęs akcininkas turi teisę reikalauti, kad visi kiti emitento akcininkai parduotų jiems priklausančias balsavimo teisę suteikiančias akcijas, ir šie privalo jas parduoti.
- Esant tokiai situacijai, teisę reikalauti akcijų išpirkimo įgyja ir likę smulkieji akcininkai.
- Sprendimą išbraukti emitento akcijas iš prekybos reguliuojamoje rinkoje priima visuotinis akcininkų susirinkimas ne mažiau kaip 3/4 visų dalyvaujančių susirinkime akcininkų akcijų suteikiamų balsų dauguma. Priėmus sprendimą, privalo būti pateiktas ir įgyvendintas oficialus siūlymas supirkti emitento akcijas.

Daugiau informacijos galima rasti

- Išsamesnė informacija apie emitentams taikomus teisės aktų reikalavimus, pranešimų formas, ataskaitų kalendorius, atsakymai į aktualius klausimus ir kt. skelbiama Lietuvos banko interneto svetainėje:

[Emitentai | Lietuvos bankas \(lb.lt\)](https://www.lb.lt)

- Su emitentų pareigomis susijusius rūpimus klausimus galite teikti el. paštu

prieziura@lb.lt

Ačiū
